

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

HELVETAS

Swiss Intercooperation

KOSOVO

Švajcarsko– Kosovska

Podrška Lokalnoj Upravi I Decentralizaciji

LOGOS

Analize i Prognoza

Sopstvenih Izvora Prihoda u Opštini Novo Brdo

LOGOS

Ovaj izveštaj je pripremljen od strane RECURA Financials projekat LOGOS koji se sprovodi od HELVETAS Swiss Intercooperation

Januar 2012

RECURA Financials

Address: Nëna Terezë 28/1, 10000 Prishtina, Kosovo

tel: +381 (0)38 777 800, Fax: +381 (0) 38 22 14 14 ; cel: +386(0)49 160 049; 777 800

info@recura.biz - www.recura.biz

Tabela Sadržaja

UVOD	4
ZAKONSKA OSNOVA ZA SOPSTVENE PRIHODE	5
UNUTRAŠNJA OPŠTINSKA ORGANIZACIJA PRIKUPLJANJA SP	6
POSMATRANJA POSTOJEĆEG SISTEMA SP NA KOSOVU	7
ISTORIJSKA PERFORMANSA	9
PROJEKCIJE SOPSTVENIH PRIHODA ZA OPŠTINU NOVO BRDO	14
PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE PRIKUPLJANJA SOPSTVENIH PRIHODA.....	22
Opšte preporuke	22
Preporuke za Opštinu Novo Brdo	23

UVOD

Ovaj izveštaj analizira Sopstvene Prihode u opštini Novo Brdo, partnerskoj opštini Projekta LOGOS (Podrška za Lokanu Samoupravu i Decentralizaciju). Izveštaj se zasniva na istorijskim podacima i pretpostavkama na osnovu nalaza iz terenskih poseta i razgovora sa opštinskim zvaničnicima, i predviđa stvaranje Sopstvenih Prihoda za period 2012-2016.

Ovaj izveštaj je deo angažovanja finansijskog eksperta iz RECURA Financials, kao konsultanta projekta Podrška za Lokanu Samoupravu i Decentralizaciju (LOGOS) podržanog od strane Švajcarske Agencije za Saradnju i Razvoj, koji se sprovodi od HELVETAS Swiss Intercooperation.

Ovaj izveštaj treba posmatrati kao nezavisnu spoljašnju procenu opštinske performanse kod generisanja SP i proceni potencijala opštine za SP u budućnosti. Prilikom iznošenja prognoze, konsultant koristi istorijski učinak, kao što je prijavljeno u izveštajima Generalnog Revizora, Odeljenja Trezora unutar Ministarstva Finansija i Direkcije za Opštinski Budžet i Finansije, kao i pretpostavke i procene na osnovu posmatranja i razgovora sa opštinskim zvaničnicima. Treba biti pažljivi jer stvar je u tome da su sve to prognoze, i treba ih oprezno tumačiti kao očekivanja a ne kao zagarantovane rezultate. Da bi se postigli prognozirani rezultati postoji potreba za angažovanje pre svega opštine za poboljšanje kapaciteta planiranja i prognoziranja, izveštavanje prihoda kao i pro-aktivan pristup razvoju politike, postavljanje cene i prikupljanja prihoda od pružanja usluga. Druge angažovane zainteresovane strane na ovom nivou upravljanja su Ministarstvo Finansija, posebno Odeljenje Trezora, Budžetiranja i Odeljenje Poreza na Imovinu.

Izveštaj ispod naglašava istorijski učinak opštine u stvaranju SP i tumači neke od zapažanja za različite kategorije SP tokom perioda 2007-2011. Zatim, izveštaj navodi napravljene pretpostavke na osnovu modela prognoziranja za primenu prognoze generisanja SP za period 2012-2016. Pod uslovom da su postignute ove prognoze, izveštaj analizira prognozirane trendove i pokušava da tumači uzroke takvih prognoziranih performansi. Konačno, izveštaj daje neke indikativne predloge o oblastima koje opštine mogu biti podržane od strane projekta kako bi se postigao cilj povećanja prikupljanja sopstvenih izvora prihoda od strane opština.

ZAKONSKA OSNOVA ZA SOPSTVENE PRIHODE

Opštinski sopstveni izvori prihoda su regulisani Zakonom o Finansiranju Lokalne Samouprave (ZFLS), koji je usvojen u junu 2008 godine, kao deo Ahtisarijevog Predlog Paketa o zakonima i definiše finansiranje opština. Kao što je navedeno u Članu 8 Zakona o Finansiranju Lokalne Samouprave, opštine su dobile nove finansijske resurse koji će se iskoristiti za pružanje usluga svojim građanima. Među ovim finansijskim sredstvima su oni koji se odnose na Sopstvene Prihode (SP). Sopstveni Prihodi opštine su generisani od strane opštinskih poreza, taksi, dažbina/naplata i kazni, što čini oko 10-20% ukupnog godišnjeg opštinskog finansiranja širom Kosova.

ZFLS nabraja ove kategorije sopstvenih prihoda:

- Opštinske poreze, takse, korisničke dažbine/naplate, ostale naplate za pružene usluge od strane opštine, kao i regulacione naplate i kazne ovlašćene ovim zakonom;
- Rente na nepokretnu imovinu koja se nalazi u opštini, i pod upravom ili vlasništvom opštine;
- Prihodi od prodaje opštinske imovine;
- Prihodi od preduzeća koja su u potpunosti ili delimično u vlasništvu opštine;
- Participacije od strane korisnika obrazovnih i zdravstvenih usluga pruženih od strane opštine;
- Prihodi prikupljeni od strane bilo koje agencije, odeljenja ili organizacije opštine kao rezultat pružanja bilo kakve robe i usluga;
- Kamata opštinskih depozita, ako ih ima;
- Bilo koje druge kategorije prihoda koji su određeni za sopstvene prihode u zakonu Republike Kosova.

Sopstveni Prihodi Opštine (SP) poznati kao i Prihodi Opštinske Uprave (OU) su podeljeni u dve grupe: direktni i indirektni prihodi. Direktni prihodi su usluge pružene u okviru opštinske uprave, dok indirektni SP su prihodi koji se prikupljaju na centralnom nivou od strane resornog ministarstva za agencije i dodaju se na opštinske račune: saobraćajne kazne i sudske troškovi/naknade. Pored toga, deo SP su takođe prihodi osnovnog obrazovanje, prihodi primarne zdravstvene nege i donatorsko finansiranje koje takođe obuhvata učešće građana.

UNUTRAŠNJA OPŠTINSKA ORGANIZACIJA PRIKUPLJANJA SP

Prikupljanje SP u opštinama je učinjeno putem Centralno Bankarskog Autoriteta Kosova (CBAK). Ovaj sistem je osnovan od strane Ministarstva Finansija i efikasno se koristi od većine opština.

Opštini je omogućen poseban žiro račun unutar centralnog bankarskog autoriteta, koji se koristi od strane opština za čuvanje prikupljenih finansijskih sredstva i za uticanje na isplate. Budžet i Odeljenje za Finansije označavaju priznanicu UNIREF-a sa serijskim brojem svakog Odeljenja koji generiše SP. U teoriji bi trebalo da bude poseban UNIREF za svaki ekonomski kod koji se koristi za generisanje prihoda, ali u stvarnosti i upotreba ekonomskih kodova i UNIREF sistema ostavlja puno toga da se poželi.

Svako Odeljenje ima dodeljen opštinski zvaničnik koji je zadužen za prihvatanje potvrde UNIREF-a. Opštinski službenici su zaduženi za izdavanje potvrde UNIREF-a prema svakoj usluzi izrečenoj nazad službeniku zaduženom za sve opštinske SP u jedinici SP unutar Opštinskog Odeljenja za Budžet i Finansije. Jedinica SP unutar Opštinske Direkcije za Budžet i Finansije je onda odgovorna za prijave prihoda u Odeljenu za Trezor u okviru Ministarstva Finansija.

Proces prikupljanja zavisi od vrednosti usluga koje su pružene građanima. Sve usluge koje su ispod 10 evra se plaćaju u gotovini, dok usluge koje su iznad ovog iznosa se plaćaju direktno u banci sa određenim redosledom plaćanja UNIREF-a izdatom od strane lica zaduženog za svako odeljenje koje izdaje priznanice/potvrde.

U slučajevima kada se usluge naplaćuju po 10 evra ili ispod, ove naknade se direktno prikupljaju od strane opštinskog odeljenja službenika i prijavljuju se na kraju radnog dana sa samo jednom UNIREF priznanicom kao paušalna suma.

POSMATRANJA POSTOJEĆEG SISTEMA SP NA KOSOVU

Osnovni dokumenat koji reguliše sopstvene prihode na opštinskom nivou JE Opštinska Uredba o porezima, taksama, korisničkim naplatama i kaznama. Uredba definiše usluge koje se pružaju građanima od strane opština, odeljenja zaduženih za pružanje ovih usluga i troškove tih usluga za građane.

Iako većina opština sada imaju nekoliko godina iskustva u oblasti planiranja, upravljanja i prikupljanja prihoda iz sopstvenih izvora, još uvek postoje mnogi problemi sa sistemom. Na nacionalnom nivou, mnoge od ovih naknada su slabo regulisane i nisu jasno definisane u odnosu na Kontni Okvir i/ili javni sektor obračunskog sistema (UNIREF). Na lokalnom nivou, mnogi od ovih naknada su nasumično prijavljene kod lokalnih vlasti i prikupljene su od strane jednog broja različitih opštinskih odeljenja i agencija koje ne rade zajedno. Podjednako važno, lokalne samouprave nemaju, ili ne koriste, informacije o osnovicama, stopama, a prinosi ovih naknade su da razviju lokalne koherentne politike SP. Konkretno, oni često nisu u stanju da prepisu poreklo taksu i poreza za fizička i pravna lica; da razlikuju isplatu dugova iz prošlosti i tekućih obaveza i tako da analiziraju stope naplate; i da analiziraju prinose pojedinih naknada i troškova u vezi sa njihovim osnovicama, ili broja poreskih obveznika.

Opšti problem u svim opštinama je da Opštinska Uredba sa porezima, taksama, korisničkim naplatama i kaznama nije dovoljno jasna, nabroja mnogobrojne opštinske usluge koje generišu SP, bez povezivanja ovih ekonomskih kodova iz Kontnog Okvira koji treba da se koristi za izveštavanje ovih prihoda. Takođe, problemi sa usklađivanjem ekonomskih kodova sa sistemom UNIREF-a stvaraju dodatnu konfuziju pri prijavljivanju ovih prihoda. Nepostojanje sistema MIS za SP u opštinama pored gore navedenih problema gotovo nemoguće uraditi detaljnu analizu sopstvenih izvora prihoda u opštinama, razdvojiti podatke u smislu korisnika usluga, identifikovati i razdvojiti stare dugove i one dugove tekuće godine, fakture, a samim tim otežava da se poboljša planiranje sopstvenih izvora prihoda i razviju odgovarajuće politike i odluke opštinske uprave.

Gore identifikovana pitanja utiču posebno na opštine i njihov način registracije i onda izveštaj SP otežava detaljno razdvajanje podataka i analiziranje trendova iz prošlosti, samim tim što je ekstrapolacija i predviđanje podataka veoma teška. Pored toga, očekivane promene u pravnom okviru u vezi prihoda iz sopstvenih izvora, utičući naročito na poreze na imovinu, poreze koji se odnose na građevinske i poslovne poreze, primeniće proporcije doprinosa od strane različitih kategorija prihoda i uticaće i na donju liniju SP u većini opština.

U cilju unapređenja poslovnog okruženja, nacionalna vlada je nedavno u potpunosti odstranila poslovne takse, koje su korišćenje za sastav u proseku od 8% SP opštine. Osim toga, očekuje se da sa novim Zakonom o izgradnji, planiranom da se usvoji 2012 god, naknade za građevinske dozvole koje se plaćaju po opštinama za izdavanje dozvola za novogradnju će takođe biti potpuno odstranjene. Ovo je još veći problem jer građevinske dozvole su sastavni deo više od 20% opštinskih prihoda u proseku, čime se stvara još veća grupa proizvodnih kapaciteta SP za opštine. Ove promene, iako doprinosi više poslovnom i institucionalnom prijateljskom okruženju će stvoriti probleme za opštine. Dalje preporuke su date centralnoj Vladi da smanji iznos opšteg granta centralnog nivoa, što će smanjiti ukupan nivo opštinskih prihoda i što će otežati opštinama da obezbede usluge za svoje građane kao što se i zahteva. U principu, dok promene kod ukupnih prihoda opština (obuhvatajući uvođenje

novih propisnih podataka za proračun) treba proći na postepen način, opštine moraju istovremeno da zadrže značajne izvore SP, ako žele da grade novu infrastrukturu, a ako žele da sadrže realnu fiskalnu autonomiju i preuzmu neke prave odgovornosti za oporezivanje građana i preduzeća u njihovim nadležnostima. Kako stvari stoje sada, porez na imovinu, mada sada najvažniji izvor SP na opštinski nivo, će dobiti na još veći značaj jer će biti trenutno jedini vodeći prihod na opštinskom nivou i koji će trenutno dozvoliti opštinama da prikupljaju i ri-investiraju za svoje građane. Iz tog razloga, težište napora na opštinskom nivou treba da bude u poboljšanju politike, planiranja i prikupljanja poreza na imovinu.

Ministarstvo Finansija, Odeljenje Poreza na Imovinu takođe je nedavno odlučilo da uvede dodatni koeficijent kvaliteta izgradnje kod proračuna poreza na imovinu. Oni su probali novi sistem u dve opštine 2011 godine i očekuje se da se sistem odvija i u 11 novih opština u 2012. Efekat uvođenja koeficijenta kvaliteta, koji će odrediti i označiti pad ili rast osnovnog računa u zavisnost od kvaliteta imovine, i očekuje se da će doći do pada vrednosti iznosa poreza na imovinu uopšte, međutim kada se fakturiše efekat rasta na minimalnoj poreskoj stopi do 0.15% imovinske vrednosti, onda ukupni efekat treba biti pozitivan u odnosu na fakturisani porez na imovinu. Ipak, izazov održavanja istog nivoa ili rast prikupljanja poreza na imovinu ostaje najveći izazov. Opštine treba da izuzetno dobro rade sa porezom na imovinu kako bi se najmanje osetio efekat odstranjivanja dva glavna izvora SP i potencijalni pad ukupnog granta od strane centralnog nivoa.

Istorijska Performansa

Kada se analizira istorijska performansa Opštine Novo Brdo, konsultanti su koristili izveštaje Generalnog Revizora, izveštaje iz Odeljenja za Trezor unutar Ministarstva Finansija i Odeljanja Opštinskog Budžeta i Finansija, kao i opširnije konsultacije sa relevantnim opštinskim zvaničnicima. Istorijski podaci ne mogu precizno pokazati tačne izvore sopstvenih prihoda zbog nedosledne klasifikaciji SP, uključujući različite definicije prihoda iste vrste i koristeći različite ekonomske kodove iz Kontnog Okvira za isti prihod, ili korišćenje potpuno pogrešnih kodova u izveštavanju SP. Dalje, još uvek postoje pitanja vezana za korišćenje ekonomskih kodova u pogledu UNIREF bar-kod sistema za registrovanja izdavanja faktura i prihoda.

U slučaju Novog Brda, pitanja koja treba da se naglase su da opština je promenila svoj profil iz totalno ruralne zajednice u mešanoj urbano ruralnoj zoni sa dupliranjem njene geografske teritorije kao posledica procesa decentralizacije. Dalje, političke osetljivosti su prouzrokovale velike oscilacije u smislu dostignuća opštine u prikupljanju Sopstvenih Prihoda. Sa novim sadržajem stanovnika i preduzeća/biznisa smeštenih u opštini, vrste usluga za generisanje prihoda i fokus na kategorije SP je promenjen, što utiče na prognoziranje opštinskog učinka u pravcu generisanja SP. Konsultant je pokušao da uzme u obzir ove faktore koristeći dostupne podatke SP za 2011 i bazirajući se na projekcije procenjenih podataka 2011 (procenjene na osnovu prikupljenih prihoda do kraja Septembra 2011), kao i pretpostavke vezane sa svaku posebnu stavku SP.

Više detaljnija diskusija za istorijske performanse i trendovi različitih kategorija SP su predstavljeni posle istorijskog finansijskog izveštaja o SP za opštinu Novo Brdo, predstavljeno u nastavku:

	Kodet	2008	2009	2010	2011
Prihodi od poreza na imovinu	40110	3,066.00	3,452.00	10,757.00	24,236.25
Prihodi od biznisa/preduzeća		0.00	180.00	100.00	450.00
Prihodi od poreza na biznis	50006				
Prihodi od komercijalnih licenci					410.00
Prihodi od licenci za oglase/reklame	50212				
Prihodi od licenci i usluga					
Prihodi od dozvola za eksploataciju šuma					
Korišćenje putne infrastrukture					
Prihodi od kamenoloma i rudnika	50203		100.00		
Takse za produženo radno vreme					
Prihodi od licenci za poslovanje	50204		80.00	100.00	
Promena poreza na biznis	50007				
Licence za individualne aktivnosti	50201				
Licence za profesionalne usluge	50206				
Licence za prevoz dobara	50208				
Licence za berbe	50209				
Licence za igre na sreću (video igre/slot machines)	50210				
Licence za alkoholna pića i usluge	50211				
Licence za lov i ribolov	50213				
Licence za prodavnice na ulicama/Kioske	50202				
Licence za velike radnje	50217				
Licence za građevinske kompanije	50218				
Licence za arhitektonske kompanije	50220				
Licence za hotele	50221				
Licence za usluge osiguranja	50223				

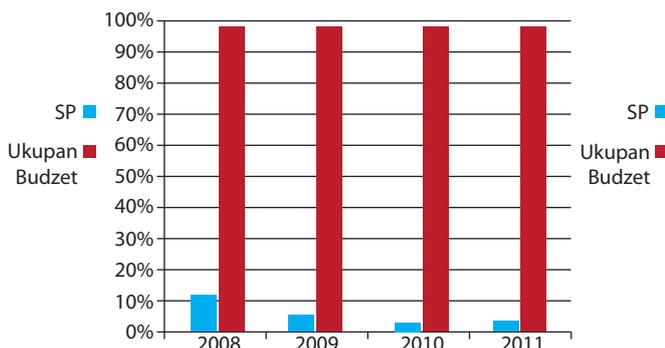
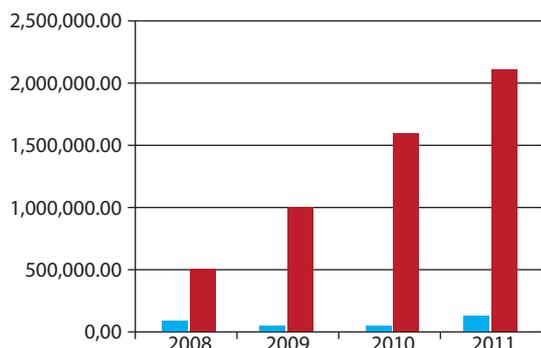
Licence za maloprodajna mesta benzina i gasa	50308				
Ostale licence za biznis	50290				40.00
Ostale takse na biznise	40050				
Paušalni porez	40010				
Prihodi od korišćenja opštinske imovine		1,231.00	420.00	840.00	2,720.00
Prihodi od parking vozila	50008				
Prihodi od prodaje opštinske imovine	50413				
Prihodi od korišćenja zemljišta	50405				
Izdavanje opštinske imovine	50408	1,231.00	420.00	840.00	2,720.00
Prihodi od prodaje dobara	50403				
Prodaja službenog lista	50404				
Korišćenje javne imovine za otvoreno tržište	50406				
Izdavanja u zakup trgovinskih kompanija	50407				
Prihodi od koncesija	50417				
Prihodi od zakupa/lizinga stambene imovine	50418				
Prihodi od prodaje usluga		8,450.00	2,600.00	7,750.00	39,687.79
Prihodi od inspekcije					
Veterinarska inspekcija	50505				
Inspekcija za prehrambene objekte	50501				
Inspekcija za požar					
Inspekcija za životnu sredinu					
Prihodi od geodezijskih planova					
Aktivnosti u oblasti merenja zemljišta Direkcija za Urbanizam	50504				
Inspekcija urbanih planova - Direkcija za Urbanizam	50503				
Prihodi od građevinskih dozvola			830.00		
Uplate za promenu korišćenja zemljišta	50012		20.00		18,138.30
Izdavanje građevinskih dozvola	50009	8,450.00	1,750.00		21,489.49
Licence za rušenje	50010				
Ostale usluge				7,750.00	
Tehnička provera objekata	50205				60.00
Prodaja usluga	50401				
Inspekcija – sanitarna higijena	50507				
Inspekcija merenje opreme	50508				
Inspekcija mernih jedinica na benzinskim pumpama	50509				
Taksa za legalizaciju	50026				
Prihodi od sudskih, policijskih i opštinskih kazni		10,873.00	8,706.00	0.00	0.00
Novčane kazne					
Novčane kazne – šumarstvo		4,038.00	436.00	16,716.66	
Sudske novčane kazne		425.00	560.00		
Prihodi od saobraćajnih kazni	50101	6,410.00	7,710.00		
Inspeksijske novčane kazne	50104				
Ostale novčane kazne	50107				
Uklanjanje I Deponovanje vozila	50103				
Ostalo		0.00	1,313.00	7,989.00	700.00
Ostale isplate	55300				
Ostali prihodi	55300		1,313.00	7,989.00	700.00

Prihodi od administrativnih taksi		4,375.00	7,434.00	7,770.00	24,213.78
Prihodi od registracije vozila	50001			3,380.00	7,599.28
Izdavanje vozačkih dozvola	50005				
Naknade od putnih isprava	50003				
Učešće na tenderima	50020		2,359.00		1,580.00
Porez na puteve	50002	547.00	1,796.00		
Certifikati ovlašćenog registra (rođenja, venčanja, smrti itd.).	50013, 50014, 50015			4,390.00	1,696.00
Ostali registarski dokumenti			2,118.00		3,156.50
Certifikati različitih dokumenata	50017	3,428.00	951.00		932.00
Takse od formulara za zahteve		400.00	74.00		
Naknade za registraciju nasleđa	50011				980.00
Zdravstveni sertifikati za vozačke dozvole	50024				
Porez za ličnu kartu	50004				
Ostale administrativne takse	50019				6,309.00
Druga poreska uverenja	50016				
Porezi od fotokopiranja različitih dokumenata	50018				
Porez od uverenja državljanstva	50025				1,961.00
Proizvodne marke	50412				
Učešće građana (zdravstvo i obrazovanje)		772.00	418.00	320.00	601.80
Prihodi iz kulture	50409				
Prihodi od zdravstvenih usluga	50409	480.00	418.00	320.00	601.80
Prihodi od vrtića	50409				
Prihodi od srednjeg obrazovanja	50409	292.00			
Grantovi I Donacije		46,190.00	34,343.00	0.00	0.00
Učešće građana u projektima					
Strani donatori		46,190.00	34,343.00		
Kosovski donatori					
Ukupno generisani SP tokom finansijske godine		74,957.00	58,866.00	35,526.00	92,609.62
Preteni prihodi iz prethodnih godina		27,178.00	33,712.00	40,674.00	
Ukupno		102,135.00	92,578.00	76,200.00	92,609.62

Tabela 1. Opština Novo Brdo - Istorijsko prikupljanje Sopstvenih Prihoda 2008-2011

Kada se analiziraju istorijski tokovi sopstvenih prihoda u opštini Novo Brdo, mogu se uočiti sledeće opservacije za glavne grupe sopstvenih prihoda. Kao što je predstavljeno na tabeli 1, opština Novo Brdo je zabeležila pad kod generisanja SP od 21% u 2009 kada se uporedi sa 2008, dok u 2010 generisani SP tokom godine su nastavili sa padom od 39.6% u odnosu na 2009. Faktori koji su doveli do pada tokom 2009 – 2010 obuhvataju smanjenje donacija od stranih donatore i nedostatak prihoda koji dolaze od saobraćajnih kazni (2010). Ako se analizira bez donacija, opština ima dobar učinak u svim tim godinama, sa prihodima bez donacija u 2009 blag pad (15%) pa onda rast od 45% u 2010. Dodatno 2011 godina ukazuje da SP u Novom Brdu su se dramatično povećali od 160%. Ako opština unovči takođe prihode od saobraćajnih kazni, ovo poboljšanje će biti još veće.

Sopstveni prihodi generisani tokom analiziranih finansijskih godina u Novom Brdu su bili u proseku od 6.09% ukupnog godišnjeg budžeta određenog za opštinu početkom godina. To je predstavljeno na dve figure u nastavku:

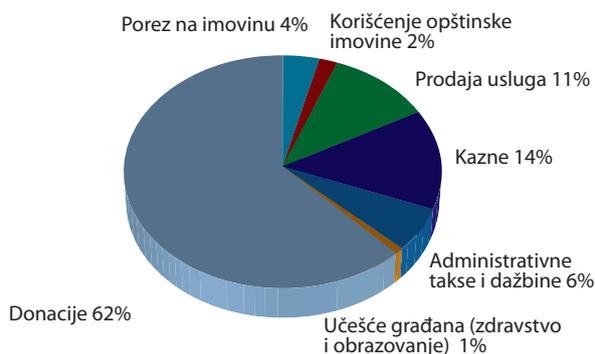

Većina prihoda iz ove opštine su se promenili tokom godina, odražavajući promene uticaja opštinskih vlasti a i potrebe i zahteve građana opštine.

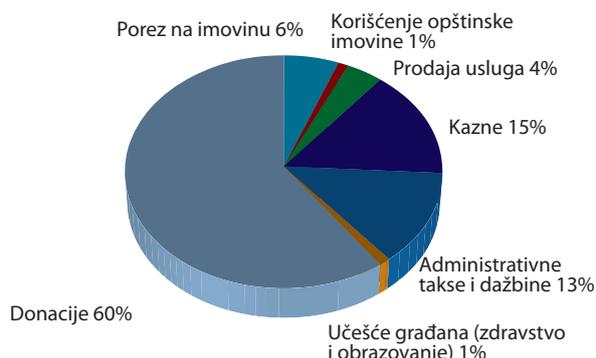
Tokom perioda 2009–2011, primetili smo značajan rast prihoda od poreza na imovinu, opštinskih usluga i administrativnih taksi, odražavajući tako i promene u političkim i geografskim pozicijama u opštini.

Struktura prihoda u 2008 izgledala je kao u nastavku. Strane donacije su bili najveći činioци SP sa 62%, praćeni od naknada sa 12%, onda 11% od prodaje usluga, i od administrativnih taksi i dažbina 6%. Prikupljeni porez na imovinu je dostigao nivo od 4% ukupno generisanih SP. U 2008, gotovo da nije bilo generisanih prihoda od biznisa, što je odražavalo prirodu profila opštine u isto vreme.

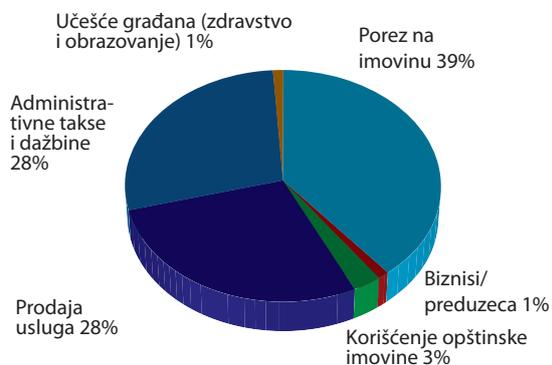
Novo Brdo - SP po kategorijama 2008

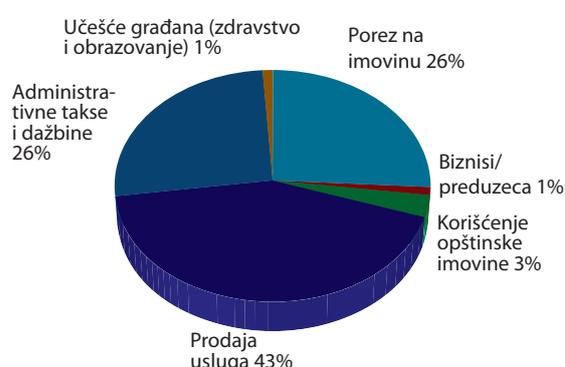
Novo Brdo - SP po kategorijama 2009

Novo Brdo - SP po kategorijama 2010

Novo Brdo - SP po kategorijama 2011

SP u 2009 su nastavili da imaju sličnu strukturu sa 2008, sa donacijama još uvek više od pola (60%) svih generisanih SP od strane Novog Brda. Policijske i sudske kazne su nastavile na nivou od 15%, dok administrativne takse i dažbine obezbeđivale su 13% i zamenile su mesto sa komunalnim uslugama, koje su se sada smanjile na 4% generisanih SP. Ponovo, prihodi od biznisa ostaju na

značajnom nivou. Prikupljanje poreza na imovinu se nastavlja da raste i sada obezbeđuje već 6% SP generisanih tokom 2009.

U 2010, postoji velika promena kod najvećeg činioca iz prethodnih godina. Donacije su pale na nulu, ostavljajući učešće od 39% prikupljanja poreza na imovnu, koji prestavlja najveći rast kada se uporedi sa 2008 i 2009 godinom. Takođe prodaja opštinskih usluga i administrativne dažbine postaju sve veće i tako utiču na SP, za zajedničkim doprinosom od 28%. Ovde je interesantno napomenuti da su saobraćajne takse pale na nulu, ukazujući strukturalni problem kod unovčavanja ovih prihoda.

Kao za 2011, doprinos poreza na imovinu se smanjio za 6%. Administrativne dažbine su zadržale sličan nivo doprinosa od 26%. Prodaja usluga takođe je postala veliki činilac SP u Novo Brdu sa doprinos u periodu od devet meseci od 43%

Generalno, doprinos poreza na imovinu za SP se povećao, i ako se pravilno upravlja njime imaće puno veći potencijal. Opština Novo brdo se suočila sa sličnim pitanjima kao i ostala opštine što se tiče upravljanja poreza na imovinu, bazom podataka koja se ne ažurira redovne kako se zahteva zakonom, prouzrokujući tako probleme sa fakturisanjem i naplatom. Ovi problemi se i dalje pogoršavaju zbog činjenice da se obračun vrši centralno od strane Ministarstva Ekonomije i Finansija, sa ograničenim pristupom opština na sistem i automatsko stvaranje agregatnih izveštaja menadžmenta. Što se tiče registracije imovine i baze podataka, LOGOS Projekat je u 2011 podržao sve svoje partnerske opštine sa projektom da registruju nove ne registrovane imovine u sistemu putem pružanja obuke, opreme i spoljne geometre po opštinama za proces registracije. To je imalo efekat na popunjavanje opštinske baze podataka o porezu na imovinu i doprinelo je da je i sistem što pravičniji i demokratski, uključujući sve opštinske imovine u poreskom sistemu. Konkretno, projekat je podržao opštinu Novo Brdo u registraciji viši od 367 novih imovina, što je i povećalo poresku osnovicu za opštinu. Efekti registracije se očekuje da bude predstavljeni u toku finansijske godine 2012, kada će fakture za ove osobine biti izdate, i proporcionalno povećati naplatu poreza na imovinu u opštini.

Prihodi od biznisa su ostali beznačajni tokom analiziranog perioda, odražavajući tako mali broj registrovanih preduzeća koji posluju u isto vreme u opštini tako i u prirodi ovih preduzeća. Opština u isto vreme nije bila spremna za veoma preopterećene male biznise i u borbi, i nije nametnula na njih poreze na biznis. Ovo se očekuje da će se promeniti zbog promena politike na centralno nivou.

Prihodi od korišćenja opštinske imovine su na veoma niskom nivou i osciliraju između 1 – 3% generisanih SP, odražavajući tako nedostatak generisanih prihoda opštinske imovine.

Prihodi od prodaje komunalnih usluga igraju značajniju ulogu, doprinoseći tako sa 11%, 4% i 21.8% odnosno u 2008, 2009 i 2010 i rastom do 43% u 2011, postajući tako najveći činiooci. To ponovo odražava prirodu opštine i nedostatak ekonomskog razvoja i perspektive u opštini, tako odražavajući etničke probleme i pitanja u Novom Brdu. 2011, međutim donela je neke promene trendova u tom pogledu. Prihodi od komunalnih usluga su se povećali za više od 400% u odnosu na 2010 godinu,

Prihodi od opštinskih, sudskih i policijskih kazni su drugi najveći činiooci SP, doprinoseći tako sa 14% i 15% u 2008 i 2009. Ove brojke su se promenile jer se i teritorija opštine proširila i obuhvata više prometne puteve na Kosovu, ali ne na očekivanom nivou. Umesto toga, prihodi od kazni su pali na nulu za 2010 i 2011 godinu. To ukazuje na probleme unovčavanja prihoda tokom izdavanja/naplate putem suda za prekršaje, što u slučaju Novog Brda ne postoji i koristi se Gnjilanski Prekršajni Sud.

Prihodi od administrativnih taksi i dažbina takođe čine važan doprinos SP, doprinoseći tako sa 6%, 13%, 28% i 17% ukupno generisanih SP za odgovarajuće godine 2008, 2009, 2010 i 2011. Fluktuacije tokom godina odražavaju promene zahteva za izdavanje opštinskih dokumenata zbog promene političkog stanja i osetljivosti. Trend rasta se nastavio tokom 2011, jer prikupljeni iznos je bio više od 180% u odnosu na 2010; ono takođe odražava proširenje teritorije i političku situaciju u opštini.

Projekcije sopstvenih prihoda za opštinu Novo Brdo

Radi obavljanja projekcije za generisanje Sopstvenih Prihoda, konsultant se suočio sa teškoćama u uspostavljanju osnove sa pretpostavkama i predviđanjima jer podaci nisu razdvojeni. Mada su opštine postavili nivoe za poreze, dažbine i takse u opštini i opštinske uredbe koje u proseku su navele veliki broj različitih stavki koje se smatraju SP, prijavljene u ograničenom broju ekonomskih kodova u kontnom okviru, kao i UNIREF bar kodova. Podaci nisu prikupljeni za svaku pojedinačnu stavku i prihodi su evidentirani na osnovi većih kategorija. Dalje, zbog promena u ekonomskim kodovima koji su se koristili tokom godina, pojedini prihodi su evidentirani u okviru različitih stavki u različitim godinama stvarajući tako probleme za poređenja. Što se tiče poreza na imovinu, opštine od 2008 imaju samo svoje prognoze budžeta i opšte podatke o prikupljenim iznosima, ali oni imaju veoma ograničen pristup sistemu MIS poreza na imovinu zasnovanom u Ministarstvu Finansija. Dakle, veoma je teško proceniti prikupljeni iznos i dugove, koliko od godišnje naplate dolazi od plaćanja računa tekućih godina i koliko je od isplate starih dugova. Opštine i dalje ne mogu da generišu automatske izveštaje iz sistema koji će im omogućiti objedinjene analize po zonama, vrste imovine, vrste vrednovanja ili da identifikuju najveće dužnike za bolje ciljanje. Osim toga, većina opština ne ažurira bazu podataka imovine kako se zahteva (1/3 svake godine), i to je najveći problem u uspostavljanju prave baze podataka za imovinu. U tom smislu, Ministarstvo Finansija je pokrenuo još jedan geodetski projekat za registraciju imovine koja je već u sistemu, tako da se podaci ažuriraju i novi koeficijenti kvaliteta zgrade/objekta uvede u sistemu i koriste se za izračunavanje poreza. Dok, što se tiče nove/ne registrovane imovine, LOGOS projekat u 2011 je podržao svoje partnerske opštine, uključujući i Novo Brdo, za uvođenje ovih imovina u sistemu. Za novo registrovane imovine/svojsva, preko 367 u Novom Brdu, sada će se izdati i računi za porez na imovinu po prvi put u 2012 god., čime će se povećati kako poreska osnovica za opštine i samim tim i stopa naplate. U pogledu stope i procene vrednost određenih od strane opštine, stope postavljene od opštine se ne menjaju svake godine i precene vrednosti imovine/nekretnina ostaju nepromenjene, tako da prihodi od poreza na imovinu neće pratiti bilo kakve promene u vrednosti imovine niti imaju bilo koji indeks inflacije koji povezan sa nivoom zaduženih. Dalje, procene vrednosti, u većini slučaju, su uglavnom ispod realne tržišne cene, samim tim i održavanje niskog iznosa poreza na imovinu. Nedavno, Vlada Kosova je odlučila da izmeni minimalne stope poreza na imovinu i poveća ih na nivou od 0.05% do 0.15% godišnje vrednosti imovine. Kao što je trenutna prosečna stopa poreza na imovinu u Kosovskim opštinama oko 0.1% ovaj rast stope će rezultirati sa oko 50% povećanja računa poreza na imovinu, što takođe može uticati na nivoe prikupljanja.

Kao što izveštavaju opštine sopstvene agregatne prihode u smislu kategorija ili pod-kategorija, i zbog nedostatka podataka za određivanje prave poreske osnove, ne mogu se koristiti jedinice i cene po jedinici posebnih stavki SP u sprovođenju prognoze. Tako, da se sprovede prognoza, konsultanti su se konsultovani opširno sa opštinskim službenicima kako bi dobili što preciznije slike istorijskog učinka i razloge većih oscilacija tokom godina. Diskusije sa relevantnim opštinskim službenicima odgovornih za prikupljanje određenih prihoda su realizovane sa ciljem da se dobije njihova inputa za potencijalne buduće trendove. Prognoze su uglavnom urađene na osnovi dva faktori, pretpostavke povećane stope naplate i pretpostavke prirodnog rasta. U slučajevima gde istorijski trend ne može biti osnova zbog oscilacija prihoda, godine izvan postojećeg intervala su isključene ili su proseci uzeti.

Slede opisi preduzetih pretpostavki za određene kategorije i pod-kategorije SP i procenjeni potencijal opštine da poveća sopstvene prihode u periodu od 2012 – 2016.

Pretpostavljene Prognoze

Konsultant je preduzeo sledeće pretpostavke po proceni sopstvenih prihoda za period 2011 – 2016:

Porez na imovinu:

Čim podeljeni podaci po različitim područjima nisu bili na raspolaganju, tako i konsultanti nisu bili u stanju da dobiju tačne podatke iz Ministarstva za Ekonomiju i Finansije o ukupnom računu fakturisanog poreza na imovinu tokom godina za opštinu, niti je bilo dostupnih podataka o prikupljanju

dugova iz tekuće vs prethodnih godina unutar naplate tokom jedne finansijske godine.

Pretpostavke su napravljene u smislu povećanja stope naplate i prirodnog priraštaja, kao i planirani rast nivoa stope poreza na imovinu, po instrukcijama koje se očekuje da dolaze iz Odeljenja Poreza na imovinu u Ministarstvu Finansija. Dalje, od 2013 Vlada namerava da počne oporezivanje svojstva zemljišta, što se takođe očekuje da će imati značajan uticaj na prihode od imovine u opštinama. Pretpostavka o povećanju poreskih stopa je da će povećati prihode u ovoj kategoriji od oko 30 %, dok prihodi od dodatnog poreza na imovinu zemljišta se pretpostavlja da imaju uticaj od 10 %. Osim toga, poboljšanja kod prikupljanja je pretpostavljeno da bude na 2,5 % u odnosu na prethodne godine u periodu 2012 – 2014, a zatim 1 % u 2015 pa nadalje. Prirodna stopa rasta za nove oporezive imovine procenjena se na osnovu povratnih informacija iz opštinskog službenika u smislu trenda za novim svojstvima registrovanih svake godine, i prirodni rast pretpostavlja se da je 0,4 % u 2012, 0,5% u 2013, 0,6 % u 2014 pa nadalje. Konkretno, kao posledica registracije novih ne registrovanih svojstava uz podršku projekta LOGOS, poreska osnovica za Kačanik porasla je za više od 1.000 novih svojstava, koje će biti naplaćene po prvi put u 2012 i utiču na stope naplate od porez na imovinu od 2012 pa nadalje.

Porezi i Dažbine na Biznis:

U smislu poreza koji dolaze od godišnjih taksi na biznise, pretpostavke su napravljene da ovaj tok prihoda će prestati u 2012 kao posledica nacionalne politike na centralnom nivou koja neće dozvoliti opštinama da optereće biznise/preduzeća sa nikakvim naplatama. Dakle, očekujemo da prihodi od naplate za licence ili dozvole preduzeća se potpuno zaustave od 2012 i da se prethodni dugovi neće prikupljati uopšte.

Prihodi od korišćenja opštinske imovine:

Prihodi koji dolaze od zakupa opštinske imovine (prostora) se pretpostavlja da će porasti zbog boljeg iskorišćavanja bez novog rasta. Poboljšano korišćenje se pretpostavlja da je 5 % u 2012, 10% u 2013 i 15% u 2014, bez rasta kasnije.

Prihodi od prodaje komunalnih usluga:

Prihodi od izdavanja građevinskih dozvola su pretpostavljeni da rastu zbog poboljšanja naplate i prirodnog priraštaja. Poboljšana kolekcija pretpostavlja se da će biti 2,5 % u odnosu na period 2012 – 2014, onda pad do 1% rasta za 2015 pa nadalje. Pretpostavka za prirodni priraštaj je ista kao za novo registrovanu imovinu i data je kao od 4% u 2012, 5% u 2013, 6% u 2014 i nadalje. Naknada za promenu namene zemljišta se pretpostavlja da je bila veoma visoka u 2011 i mi očekujemo da ta brojka zabeleži pad na više istorijske nivoe u 2012, uz rast koji se nakon toga nastavlja pod istim pretpostavkama kao za građevinske dozvole predstavljene iznad.

Prihodi od sudskih, policijskih i opštinskih kazni:

U slučaju Novog Brda, saobraćajne i sudske kazne nisu unovčene i prihvaćene od strane opštine još od 2010. Ovo je problem je sa većinom opština u kojima nedostaje Sud za Prekršaje. Problem se može direktno adresirati od strane opštine putem pritiska da saobraćajne kazne koje se izdaju na teritorije Novog Brda se usmere na njegov račun od strane Sud za Prekršaje u Gnjilanu. Sudske i Saobraćajne kazne se pretpostavlja da će početi na nivoima 2009 i onda da se povećaju zbog opšteg rasta ekonomije opštine, sa stopama rasta koje odražavaju ekonomski rast od of 3% u 2012, 4% u 2013, 5% u 2014 i 6% in 2015 i tako n dalje.

Ostali prihodi

Ostali prihodi su istorijski prikupljeni samo u 2009 i 2010, dok je bila samo mala količina prihoda u ovoj kategoriju u 2011. Zbog poboljšanja izveštavanja, pretpostavimo da se ovi prihodi neće nastaviti i da su bili jedan kratki događaj ili problem ekonomskog koda koji se koristio za registraciju ovih prihoda u prethodnim godinama.

Prihodi od Administrativnih Taksi i Dažbina:

Prihodi od administrativnih taksi se pretpostavlja da će se linearno povećati u preostaloj četvrtini 2011 i zatim povećati pod istim pretpostavkama kao za ekonomski rast od 3% u 2012, 4% u 2013, 5% u 2014 i 6% u 2015 i tako dalje, i kao posledica rasta stanovništva dodatni rast od 4% u 2012, 3% u 2013 i 2% od 2014 pa nadalje.

Učešće građana u zdravstvu i obrazovanju:

Prihodi od učešća na zdravstvene usluge se pretpostavlja da će se vratiti na nivoe 2010 i onda povećati zbog rasta stanovništva, uz pretpostavljene stope rasta iste kao one za izvode rođenih, bračnih i ostalih gore navedenih izvoda/certifikata. Ne postoje prihodi od učešća u obrazovanju u opštini.

Grantovi i donacije:

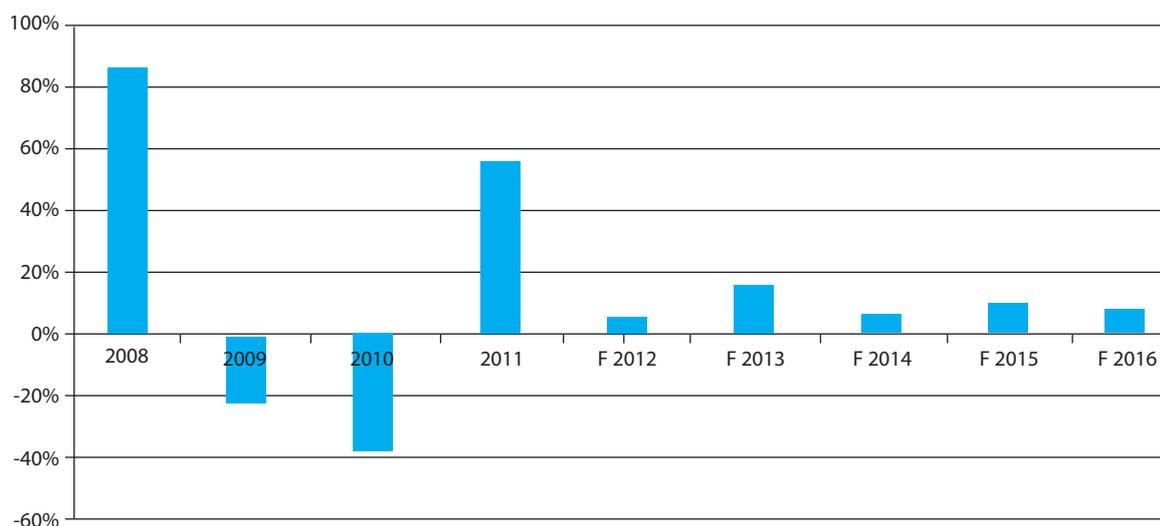
Konsultant nije napravio nikakve pretpostavke u vezi prognoziranih prihoda od stranih i Kosovskih donacija, a ni učešće građana u projektima kapitalnih investicija. To je zato jer je teško proceniti broj buduće donatorske podrške u opštini. U pogledu učešća građana u projektima kapitalnih investicija, mali broj stanovnika, zajedno sa etničkom pozadinom i teškom ekonomskom situacijom, dovelo je do indikacija da politika pozivanja građana da učestvuju neće biti sprovedena u opštini. Međutim, ova kategorija istorijski je bila veliki činilac SP u opštini Novo Brdo, ekskluzivno fokusirajući se na strane donacije, i kao takva pomoć može biti pružene opštinama u smislu identifikovanja potencijalnih donatora i programa za pružanje podrške, i zatim održavanje opštine u dobijanju pristupa ovoj vrsti podrške.

Prognoza Sopstvenih Prihoda – Opština Novo Brdo

Vrste sopstvenih prihoda	2007	2008	2009	2010	2011	F 2012	F 2013	F 2014	F 2015	F 2016
Porez na imovinu	697.00	3,066.00	3,452.00	10,757.00	24,236.25	24,939.10	35,662.91	36,768.47	39,342.26	42,096.22
Porezi i dažbine na biznis	0.00	0.00	180.00	100.00	450.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Prihodi od korišćenja opštinske imovine	621.00	1,231.00	420.00	840.00	2,270.00	2,856.00	3,141.60	3,612.84	3,612.84	3,612.84
Prihodi od prodaje komunalnih usluga	0.00	8,450.00	2,600.00	7,750.00	39,687.79	42,267.50	45,437.56	49,299.75	52,750.73	56,443.28
Prihodi od sudskih, policijskih i opštinskih kazni	995.00	10,873.00	8,706.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Ostali prihodi	0.00	0.00	1,313.00	7,989.00	700.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Prihodi od administrativnih taksi i dažbina	3,860.00	4,375.00	7,434.00	7,770.00	24,213.78	25,908.74	27,722.36	29,662.92	32,035.96	34,598.83
Učešće građana (zdravstvo i obrazovanje)	665.00	772.00	418.00	320.00	601.80	625.87	644.65	657.54	670.69	684.11
Grantovi i donacije	32,750.00	46,190.00	34,343.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Ukupno:	40,588.00	74,957.00	58,866.00	35,526.00	92,609.62	96,597.21	112,609.08	120,001.52	128,412.48	137,435.28
Promena procenta generisanja SP iz godine u godinu		84.68%	-21.47%	-39.65%	57.32%	4.31%	16.58%	6.56%	7.01%	7.03%

Kao što se može videti na tabeli prognoziranih Sopstvenih Prihoda, SP za opštinu Novo Brdo može dostići do to 137,435.28 Evra na kraju 2016, ne uzimajući u vidu nikakve grantove donacija. Postoji jasan pozitivni trend kada se posmatraju celokupni SP. U odnosu na prethodne godine, SP je povećan u svim godinama osim za 2009 – 2010, I ove brojke obuhvataju prihode od donacija (koji su bili veliki činoci tokom 2007 – 2009), kao što je predstavljeno u donjoj tabeli

Opština Novo Brdo – Istorijski i Prognozirani iz godine u godinu SP u procentualnim promenama

Iako 2008 godina ja bila na vrhuncu, glavni pokretači su bili grantovi i donacije kao i saobraćajne kazne, koje ako se obuhvate na tom nivou prognoziranih godina obezbediće veće nivoe ukupnih SP. Međutim, kada se uzmu pretpostavke koje ne obuhvataju grantove i donacije budućih godina, opština u skladu sa prognozama može postići generisanje do 3.5 puta više godišnje u odnosu na nivoe prikupljene u 2010. To se može postići putem boljeg upravljanja i korišćenja opštinskih resursa i usluga, kao i kroz bolje upravljanje SP, efikasnije kontrole, inspekcija i zakona. Ove cifre mogu biti veće ako opština počne sa generisanjem prihoda od izvora koje do sada nije prikupljala u prošlosti.

Grafikon u nastavku predstavlja planirane i procenjene SP do 2016:

Opština Novo Brdo – Istorijski i Prognozirani Sopstveni Prihodi

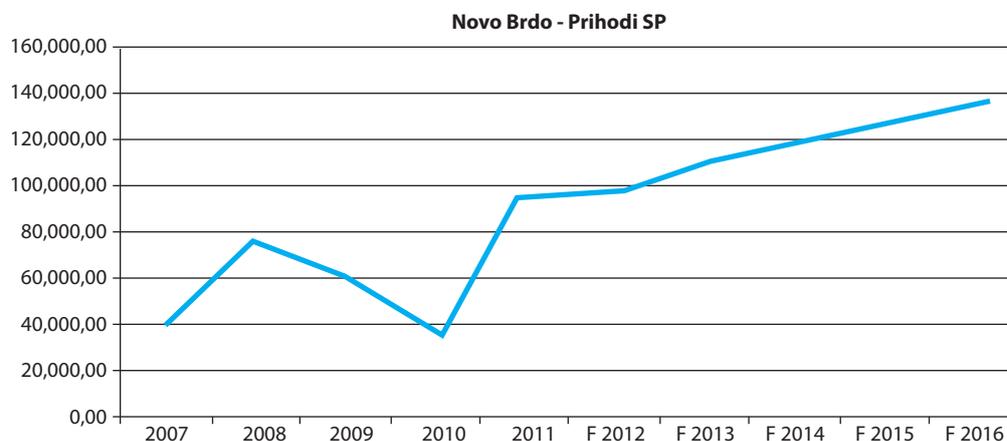
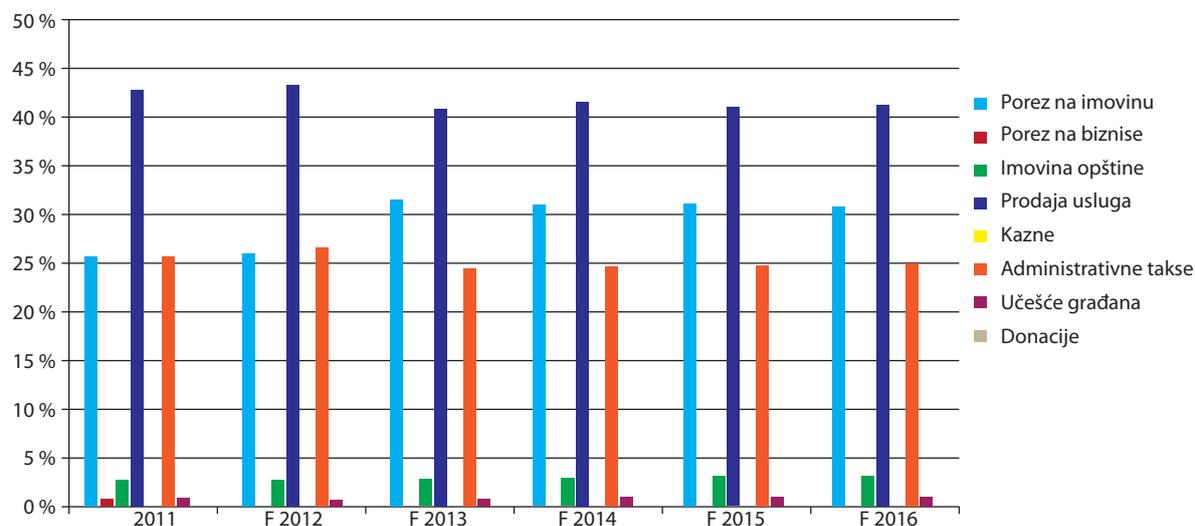
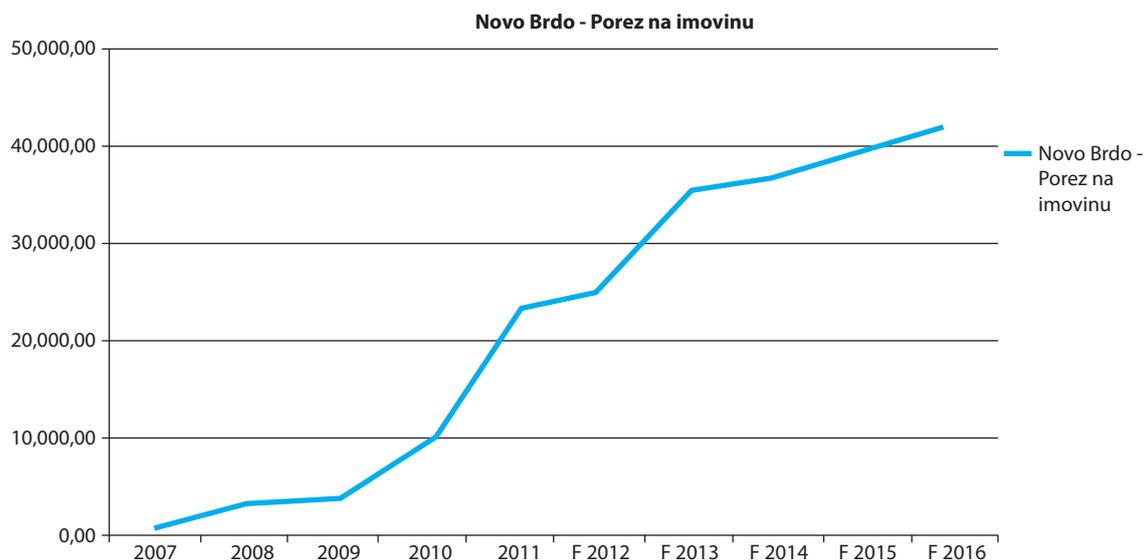

Tabela u nastavku predstavlja učešće svake kategorije SP i ukupno pretpostavljane SP za opštinu Novo Brdo:

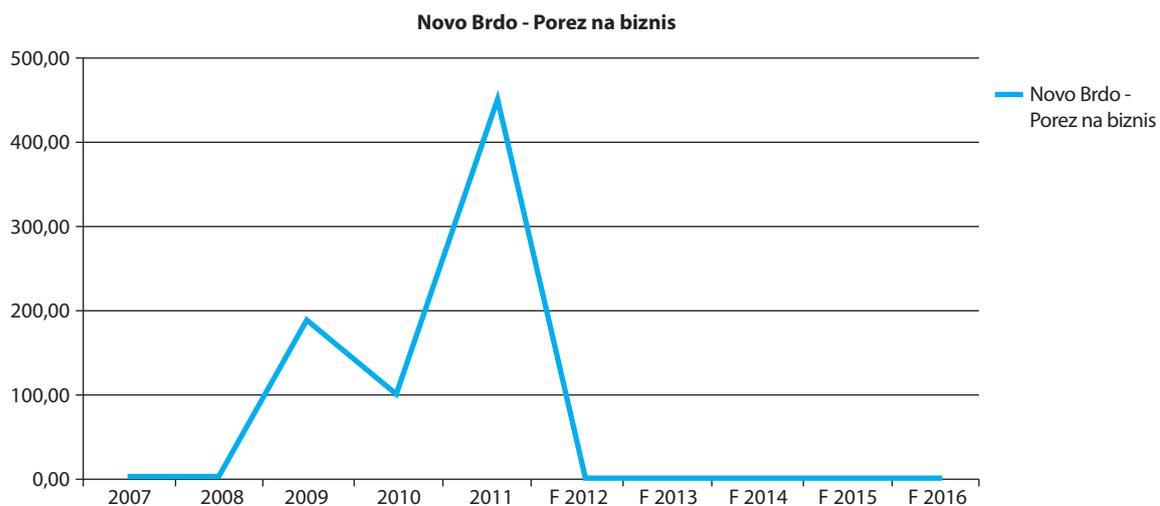

Kao što se može videti na gore predstavljenom grafikonu, glavni pokretači SP za predstojeći period ostaju prodaja komunalnih usluga, naplata poreza na imovnu i administrativnih taksi i dažbina, kao tri glavna Pokretača. Ovo je na označenoj razlici od prosečne opštine, koje odražava posebnu prirodu opštine Novo Brdo.

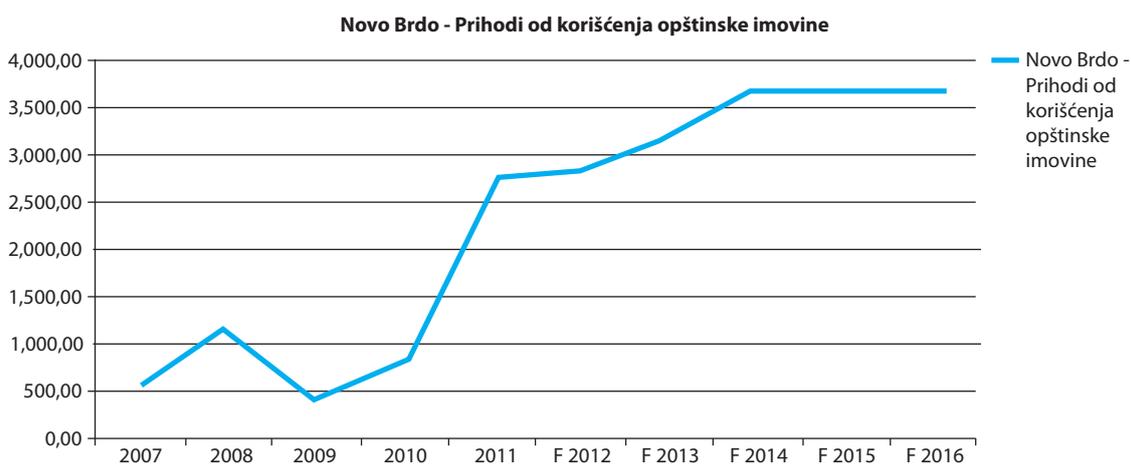
Rast svake kategorije pretpostavljenih SP je predstavljen na grafikonima u nastavku:

Prihodi od poreza na imovinu su se povećali zbog proširenja teritorije, poboljšane registracije, menadžmenta baze podatak, poboljšanog fakturisanja i bolje primene. Prihodi od ovog poreza će se takođe povećati zbog prirodnog priraštaja opštine kao i zbog ekonomskog rasta.

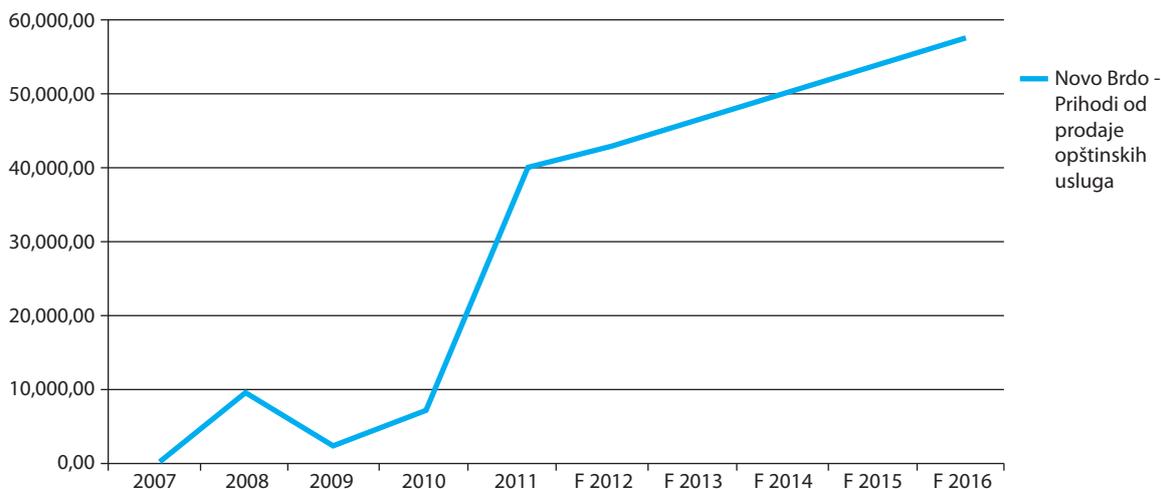

Porezi na biznis će prvo pasti na nulu kao posledica odluke od strane Vlade Kosova koja nalaže opštinama da ne naplaćuju biznisima/preduzećima nikakve takse i dažbine.

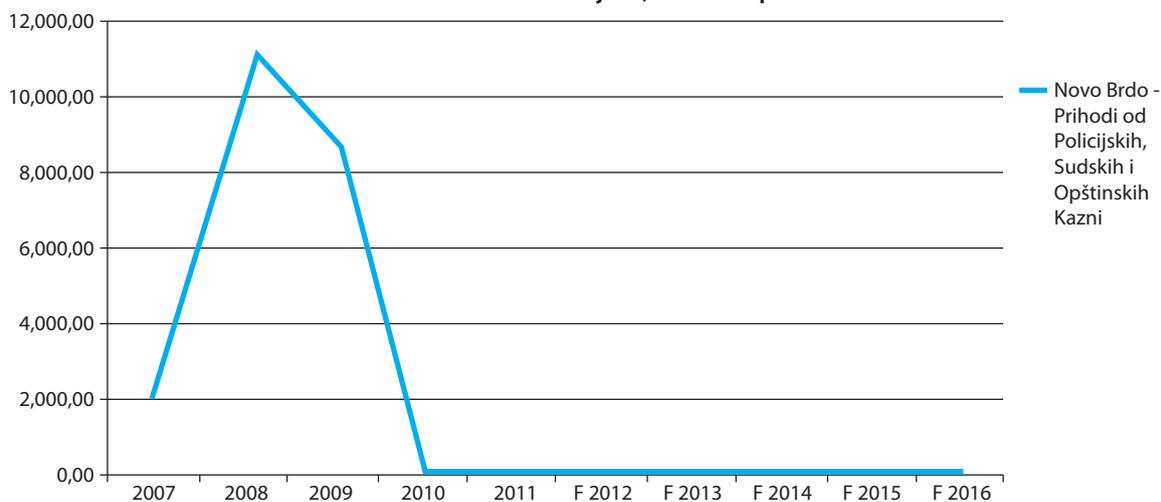
Prognozirani prihodi od korišćenje opštinske imovine ne čine veliki procenat ukupnih SP, međutim, putem poboljšanja menadžmenta opštinskih sredstava rast prihoda putem ove kategorije može biti za oko 33% u odnosu na 2011, i tako od tada čine 2.84% ukupnih SP.

Novo Brdo - Prihodi od prodaje opštinskih usluga

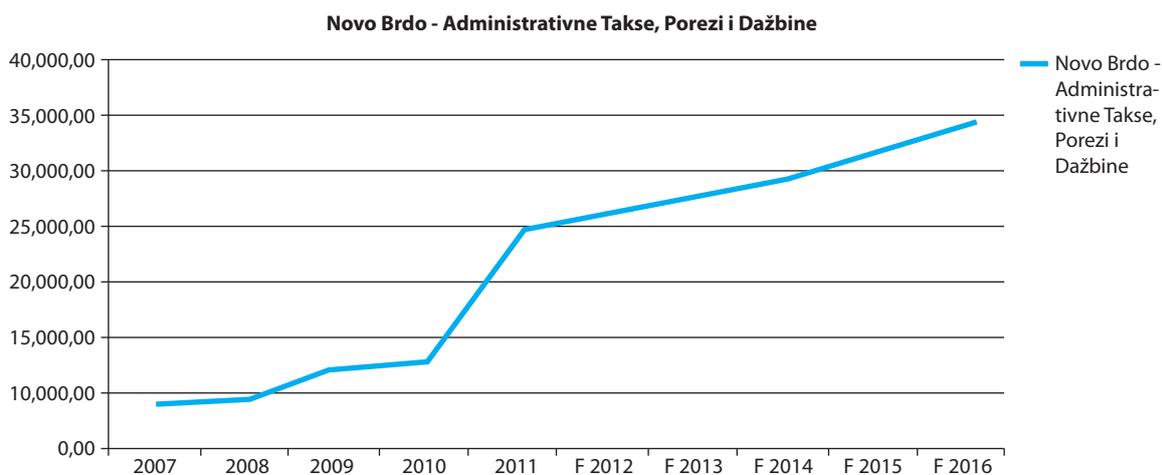

Prihodi od prodaje komunalnih/opštinskih usluga su važan činilac SP u opštini, čineći tako u proseku od 41.41% SP prognoziranih prihoda. Prognoze su takve da ako će biti rasta putem efikasnijih i boljih pružanja komunalnih usluga, opština Novo Brdo može postići rast od 42% kod generisanja prihoda od pružanja komunalnih usluga u odnosu na 2010.

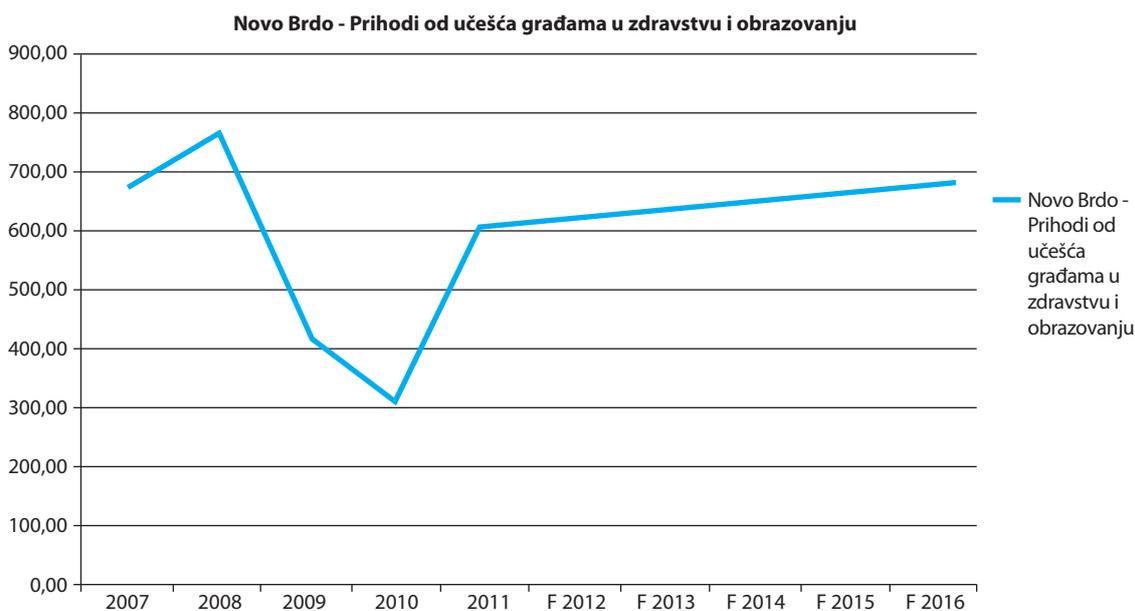
Novo Brdo - Prihodi od Policijskih, Sudskih i Opštinskih Kazni

Prihodi od novčanih kazni izdatih od strane sudova, policije i opštine su pali na nula i isti trend se očekuje za prognozirani period. Zbog tog razloga, opština Novo Brdo treba da primeni aktivni pristup za obezbeđivanje prihoda koji dolaze od izdavanja kazni na teritoriji Novog Brda koje treba da se vrate opštini od strane Suda za Prekršaje i od relevantnih institucija, i tako da se priznaju kao sopstveni prihodi Novog Brda.

Administrativne takse, porezi i dažbine se očekuje da će doprineti u proseku od 25.22% generisanim SP od strane opštine i ostaće jedan od najvećih činioca. Rast generisanih prihoda iz ove kategorije rezultiraće sa rastom od 43% generisanih prihoda u 2016 u odnosu na 2011.

Prognozirani prihodi koji dolaze od učešća građana putem naplata za obrazovanje i zdravstvo doprinose u proseku manje od 1% SP generisanih tokom perioda 2012 – 2016, i ova kategorija ne igra značajnu ulogu ni u jednoj prognoziranoj godini za opštinu Novo Brdo.

PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE PRIKUPLJANJA SOPSTVENIH PRIHODA

Opšte preporuke

Postoje nekoliko opštinskih preporuka o naporima koje bi trebalo da važe za sve partnerske opštine kako bi se poboljšalo prikupljanje prihoda iz sopstvenih izvora. U nastavku su niz namenjenih preporuka za partnerske opštine LOGOS-a.

Na službenoj stranici opštine, Opštinska Uredba o Porezima, Taksama i Dažbinama treba biti objavljena na transparentnu i lako dostupnu lokaciju na službenoj veb stranici opštine.

Dalje, u aktuelnim uredbama o porezima, taksama i dažbinama indeks inflacije nije uzet u obzir; zato se preporučuje da kada se bude menjala uredba obuhvati se i indeks inflacije u predložene takse/naknade za sve opštinske usluge.

Preporučuje se da u okviru novih uredba trebalo bi da se jasno naglasi razlika usluga koje se pružaju pravnim i fizičkim licima, kao i kod različitih nivoa naknade za ove dve kategorije. Poboljšana upotreba ekonomskih kodova i uvođenje novih kodova koje će se koristiti od strane opština u planiranju i izveštavanju SP, uključujući sinhronizaciju ovih kodova sa UNIREF bar kodom sistema i Sektoru za Trezor unutar MF, je neophodna.

U tom smislu, u cilju da se doprinese transparentnosti u izveštavanju, nova uredba o porezima, taksama i korisničkim dažbinama, kada opisuje različite opštinske usluge, poreze i takse vezane za sve ove usluge, Uredba treba da sadrži u opisu tačan naziv usluge, kontni plan ekonomskog koda, povezan kod UNIREF-a sa uslugom, jedinicom i odeljenjem koji pruža usluge.

U smislu poboljšanja sistema izveštavanja postoji potreba za menadžment informacionog sistema o SP. MIS kod SP će pomoći opštinama da poboljšaju usluge i identifikacije problematičnih područja u okviru usluga koje se nude i takođe povećaju efikasnost u izveštavanju, praćenju i generisanu SP.

Konkretno, u vezi sa porezom na imovinu, opštine kao završni korisnik centralizovanog menadžmenta informacionog sistema poreza na imovinu, koji se upravlja i razvija od strane Odeljenja za Porez na Imovinu unutar Ministarstva Finansija, treba da ima pun pristup na podatke u sistemu. Opštinama treba da bude dozvoljeno da pristupe prilagođenim dodatnim izveštajima iz centralnog sistema, što će omogućiti bolji razvoj politike i bolje donošenje odluka. Između ostalog, sistem treba da omogući karakteristike izveštavanja o porezu na imovinu, najmanje u sledećem obliku: Zavod za fizička i pravna lica po zonama takođe podeljenim po godinama za fakturisanje i naplatu; Odeljenje za naplatu i dug za tekuću godinu i prethodne godine; Stari dugovi i mogućnosti za poreske obveznike da plate stare dugove; Listiranje najvećih dužnika.

Dalje, uvođenje od strane centralnog nivoa fiskalnih kasa za generisanje priznanica za naplate ispod 10 evra, što će takođe biti povezano sa odgovarajućim ekonomskim kodovima za izveštavanje, imaće i nekoliko prednosti. Prvo, to će ubrzati proces plaćanja na opštinskoj blagajni jer neće biti potrebno ručno pisanje fakture na papiru. Drugo, to bi poboljšalo izveštavanje i planiranje, i biće dostupni podaci o tačnim uslugama koje se pružaju građanima opštine, po ekonomskim kodovima (npr. broj

izvoda rođenih, izvod venčanih, verifikacija dokumenata i sl.). Na kraju, to bi smanjilo mogućnost grešaka u izvještavanju i smanjilo potencijal za greške u rukovanju gotovinskih isplata.

Dalje izveštajna linija treba da bude uspostavljena između opštine i resornih ministarstava za Indirektne SP kao što su licence/dozvole za kamenolome, šumarstva i saobraćajne kazne. Ovo je posebno konkretan slučaj za opštine bez Manjih Sudova, gde preusmeravanja plaćanje saobraćajnih kazni kod odgovarajućih korisničkih opština treba da budu standardizovane na centralnom nivou.

Kao deo priprema za promene u politikama za opštinske dažbine na biznise/preduzeća, opštine bi trebalo da se pripreme kako bi bile u stanju da generišu prihode iz drugih kategorija a ne od taksi na poslovne licence, kako bi mogli barem da ublaže uticaj ukidanje prihoda od poreza na biznise u narednim godinama.

Preporuke za Opštinu Novo Brdo

Pošto Novo Brdo nema Opštinski Prekršajni Sud, saobraćajne kazne koje se tretiraju putem Suda za Prekršaje u Gnjilanu, treba da se proslede na računu Opštine Novog Brda.

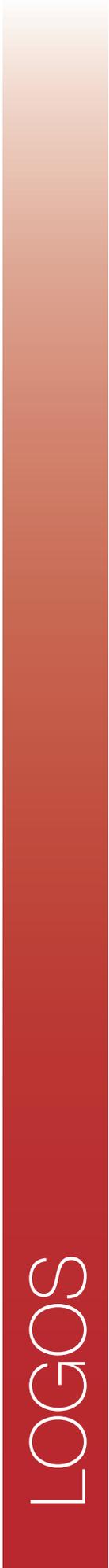
Takođe, Policijska Služba treba da se obavesti da ukoliko se saobraćajna kazna izda na teritoriji opštine Novo Brdo treba jasno da se naglasi da ne postoje pogrešna lociranja prihoda od novčanih kazni.

Porez na imovinu je jedan veliki izvor prihoda za opštinu Novo Brdo. Trenutno, opština ne ažurira bazu podataka imovine kao što se zahteva zakonom (1/3 baze podataka se ažurira na godišnjem nivou), i fakturisanje se sprovodi na osnovi postojeće baze podataka sa centralnog Odeljenja za Porez na Imovinu unutar Ministarstva za Finansije, bez direktne komunikacije između opštinskog i centralnog nivoa. Projekat za registraciju imovine podržan od strane LOGOS-a za Novo Brdo treba biti kapitalizovan i za novo registrovane imovine trebaju se izdati fakture od 2012. Poboljšanje politike oporezivanja, poboljšanje efikasnosti u sprovođenju i bolje usmeravanje dužnika treba da bude visoko na dnevnom redu. Jedna oblast podrške iz projekta LOGOS može da bude u pripremi opštinskih publikacije i terenskih događaja u cilju prezentacije postignutih rezultata u naplati poreza na imovinu i promovisanju efekta poboljšanja naplate u svakodnevnom životu stanovnika pojedinih zona.

Sa očekivanjem da porezi na preduzeća neće biti dozvoljeni na opštinskom nivou, Kačanik bi trebalo da sprovede analize o tome kako da se kompenzuju potencijalni gubici prihoda, kao posledica ukidanja ove kategorije prihoda.

Proširenje teritorije i uključivanje je dobro uspostavljeno. Ovo će pomoći opštini da poveća prihode koji dolaze iz građevinarstva i građevinskih dozvola, kao i drugih srodnih usluga, kroz podsticanje novih građevinskih aktivnosti i legalizaciju postojećih ne registrovanih i ne licenciranih svojstva. Treba se kompletirati regulatorna dokumentacija kako bi se omogućio razvoj opštinskog zemljišta i uživali prihodi od pružanja usluga u ovoj kategoriji. Naknade za promenu namene zemljišta takođe igraju važnu ulogu, ali treba gledati i na druge oblasti, kao što su dekonstrukcija/rušenje objekata, terenska merenja za urbanizam, ili veterinarske inspekcije.

Prihodi od administrativnih taksi i dažbina mogu se takođe i dalje povećati ako se uvedu i sprovedu zahtevi za test stresa za vozačke dozvole.

LOGOS

Nazim Gafurri str. 33
Po Box no.2
10000 Pristina, Kosovo
<http://www.helvetas-ks.org>

Tel: +381(0) 38 51 77 15
Tel: +381(0) 38 51 66 44
Fax: +381(0) 38 51 88 33
info@helvetas-ks.org